Republica Moldova

PARLAMENTUL

HOTĂRÂRE Nr. HP325/2003
din 18.07.2003

privind aprobarea Concepţiei politicii naţionale în domeniul resurselor de apă

Publicat : 05.09.2003 în MONITORUL OFICIAL Nr. 191-195 art. 761 Data intrării în vigoare

Versiune în vigoare din 23.09.05 în baza modificărilor prin
LP154-XVI din 21.07.05, MO126-128/23.09.05 art.611

În scopul promovării unei politici consecvente în domeniul gestiunii şi managementului resurselor de apă,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1. – Se aprobă Concepţia politicii naţionale în domeniul resurselor de apă, elaborată pentru perioada anilor 2003-2010 şi orientată spre folosirea raţională şi conservarea resurselor de apă, îmbunătăţirea calităţii apelor, satisfacerea cerinţelor populaţiei şi ale economiei naţionale în aprovizionarea cu apă, spre restabilirea ecosistemelor acvatice. Concepţia este expusă în anexă, parte integrantă a prezentei hotărîri.

Art.2. – Guvernul:

- va asigura realizarea Concepţiei politicii naţionale în domeniul resurselor de apă;

- în conformitate cu legislaţia în vigoare, în termen de 3 luni va elabora şi va prezenta Parlamentului propuneri privind:

modificarea legislaţiei în vigoare ţinînd cont de principiile dezvoltării durabile şi de prevederile actelor internaţionale în domeniul managementului resurselor de apă şi alimentării cu apă;

perfecţionarea mecanismelor de stimulare a protecţiei şi folosirii raţionale a resurselor de apă, pornind de la principiul "plăteşte poluatorul";

politica tarifară referitoare la folosirea apei, la serviciile de alimentare cu apă potabilă şi la evacuarea apelor uzate;

atragerea investiţiilor în sectorul acvatic;

crearea fondului extrabugetar pentru managementul şi protecţia resurselor de apă;

planul de acţiuni în vederea prevenirii impactului proceselor distructive ale apelor;

dezvoltarea serviciului geologic de stat şi intensificarea lucrărilor de prospecţiuni geologice în vederea evaluării resurselor de ape subterane.

Art.3. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data publicării.

(Se exclude prin LP154-XVI din 21.07.05, MO126-128/23.09.05 art.611)

PREŞEDINTELE PARLAMENTULUI EUGENIA OSTAPCIUC

Chişinău, 18 iulie 2003.

Nr.325-XV.

Anexă

CONCEPŢIA POLITICII NAŢIONALE ÎN DOMENIUL

RESURSELOR DE APĂ

Necesitatea şi obiectivele elaborării Concepţiei politicii

naţionale în domeniul resurselor de apă

Reforma tuturor ramurilor economiei naţionale a condiţionat necesitatea schimbării atitudinii faţă de folosirea resurselor de apă, necesitatea promovării unei dezvoltări economice şi sociale compatibile cu mediul.

Bazele politicii în domeniul resurselor de apă în etapa de tranziţie la economia de piaţă au fost puse de Codul apelor (1993), Legea privind protecţia mediului (1993), Programul naţional strategic de acţiuni în domeniul protecţiei mediului înconjurător (1995), Legea cu privire la resursele naturale (1997), Concepţia politicii de mediu a Republicii Moldova (2001) etc.

Concepţia politicii naţionale în domeniul resurselor de apă, denumită în continuare concepţia, a fost elaborată pentru perioada anilor 2003-2010, cu luarea în considerare a schimbărilor social-economice din ţară, a programelor şi tendinţelor regionale şi globale în domeniu, şi are scopul de a preveni degradarea resurselor de apă.

Principalele obiective ale politicii naţionale în domeniul resurselor de apă sînt:

a) realizarea unui management stabil al apei în calitate de component natural (resursă) al mediului şi categorie social-economică (marfă);

b) crearea unor condiţii sănătoase şi inofensive pentru viaţa omului.

Necesitatea elaborării prezentei concepţii este dictată de o serie de premise, care implică o revizuire radicală a principiilor de gestionare a resurselor de apă, întrucît actuala gestiune a acestor resurse

nu contribuie la dezvoltarea economică şi socială stabilă a ţării. Premisele în cauză sînt:

a) legislaţia în vigoare cu privire la resursele de apă este fragmentară;

b) la transpunerea în viaţă a prevederilor actelor normative sînt antrenate mai multe instituţii publice şi agenţi economici care, în mare parte, activează de sine stătător, adică fără a-şi coordona acţiunile;

c) cadrul instituţional existent de gestiune şi management al resurselor de apă nu asigură promovarea eficientă a politicii statului în acest domeniu;

d) aspectele ce ţin de proprietate, de drepturi şi responsabilităţi nu sînt reglementate în mod integral în:

- gestiunea şi protecţia resurselor de apă;

- interacţiunea apelor de suprafaţă şi subterane, terenurilor fondului apelor, terenurilor zonelor riverane şi suprafeţelor de acumulare a apei, infrastructurii hidrotehnice şi ecosistemelor naturale;

- evaluarea aspectelor economice şi comerciale ale resurselor de apă;

e) baza normativă privind gestiunea şi protecţia resurselor de apă este învechită, dar continuă să funcţioneze şi cuprinde:

- standarde şi normative perimate;

- reglementări, norme şi reguli de planificare, de proiectare şi de construcţie ce nu permit dezvoltarea obiectivelor infrastructurii acvatice (sistemelor de alimentare cu apă, de canalizare, de irigare, de desecare);

- transmiterea în folosinţă a resurselor de apă, fără a stabili regulile de exploatare, fără a controla în modul cuvenit îndeplinirea lor, fără a garanta compensarea pagubelor aduse, fapt ce duce, în final, la degradarea continuă atît a infrastructurii (a digurilor, barajelor, evacuatoarelor de apă, conductelor, instalaţiilor etc.), cît şi a resurselor de apă în întregime;

f) divizarea artificială a problemelor ce ţin de folosirea resurselor de apă de suprafaţă şi subterane, de protecţia lor, de păstrarea ecosistemelor, de impactul negativ asupra calităţii apei potabile şi deservirii comunale, asupra sănătăţii omului are ca efect:

- lipsa unui sistem complex şi eficient de monitorizare a resurselor de apă, care ar cuprinde acumularea de date, analiza şi prezentarea informaţiei, alcătuirea de prognoze şi luarea de decizii;

- dispersarea funcţiilor, a drepturilor şi responsabilităţilor între structurile statale;

- planificarea izolată, nesistematizată şi luarea de decizii (atît la nivelul ramurilor consumatoare de apă ale economiei, cît şi la nivelul obiectivelor separate) care nu ţin cont de principiile de gestiune a bazinelor hidrografice ale sistemului geoecologic şi ale spaţiului economic;

g) folosirea apelor de frontieră (rîurilor Prut şi Nistru) depinde de managementul resurselor de apă ale ţărilor vecine;

h) infrastructurile hidrotehnice de gospodărire a apelor (sistemele de alimentare cu apă, de canalizare, de irigare, de desecare, îndiguirile, construcţiile contra alunecărilor de teren, complexele hidroenergetice), proiectate şi constituite în alte condiţii economice, nu corespund actualelor

posibilităţi financiar-economice de întreţinere şi exploatare a lor normală, ele continuă să degradeze şi duc la:

- pierderi şi folosirea neraţională atît a resurselor de apă, cît şi a resurselor energetice;

- reducerea nivelului de deservire (alimentare cu apă, irigare, odihnă şi recreare), majorarea tarifelor pe care majoritatea beneficiarilor nu sînt în stare să le achite;

- creşterea considerabilă a gradului de risc în caz de calamităţi naturale;

i) folosirea nechibzuită a resurselor de apă subterane duce la degradarea continuă a acestora, cauzată de:

- epuizarea resurselor de apă subterane, folosirea neraţională a apei potabile, construcţia haotică a sondelor, nerespectarea regulilor de conservare a sondelor neutilizate;

- poluarea intensivă a apelor freatice şi a fîntînilor în localităţile rurale, ca urmare a lipsei unui management adecvat al deşeurilor, fapt ce prezintă pericol pentru sănătatea populaţiei.

Scopul fundamental al prezentei concepţii este folosirea raţională şi conservarea resurselor de apă, îmbunătăţirea calităţii apelor, satisfacerea cerinţelor populaţiei şi ale economiei naţionale în aprovizionarea cu apă, în restabilirea ecosistemelor acvatice.

Managementul stabil la nivel de stat al resurselor de apă

În contextul prezentei concepţii managementul stabil la nivel de stat al resurselor de apă prevede realizarea următoarelor obiective prioritare:

a) elaborarea şi aprobarea mecanismelor legislative, de drept, organizatorice, financiar-economice, informativ-instructive, de control etc., care ar garanta o gestiune stabilă şi durabilă a resurselor de apă;

b) asigurarea stabilă cu apă potabilă de calitate a populaţiei prin garantarea cantităţii minime necesare, care să corespundă cerinţelor sanitare şi igienice;

c) crearea de condiţii pentru asigurarea securităţii alimentare a ţării în baza irigaţiei adaptate la cerinţele beneficiarilor;

d) armonizarea planurilor de dezvoltare a ramurilor economiei, dependente principial de resursele de apă (industriei, energeticii, pisciculturii, transporturilor, turismului şi odihnei) şi de dezvoltare socială a societăţii, cu luarea lor în considerare la adoptarea deciziilor şi repartizarea responsabilităţilor;

e) menţinerea nivelului de risc al impactului negativ al apelor cel puţin la nivelul existent şi minimalizarea eventualelor consecinţe prin aplicarea de măsuri preventive;

f) implementarea unor principii pragmatice de protecţie a resurselor de apă, ca mediu natural şi sursă vitală pentru generaţiile prezente şi cele viitoare, cu luarea în considerare a concepţiilor internaţionale;

g) stimularea dezvoltării sociale şi economice corespunzătoare potenţialului natural al obiectivelor acvatice şi al suprafeţei de acumulare a apei, cu garantarea compensării depline a eventualelor daune;

h) stimularea folosirii raţionale a apei şi a resurselor energetice, promovarea multifuncţională a avantajelor folosirii apei şi a terenurilor aferente.

Principiile gestionării resurselor de apă

Principiile de bază ale gestionării resurselor de apă sînt:

Gestionarea integrală, care reprezintă un sistem unic şi planificat de acţiuni interconexe de culegere a informaţiei necesare, de analiză a acesteia, de prezentare, de elaborare a deciziei, de executare practică nemijlocită a deciziei luate şi de corectare a ei, de întocmire a măsurilor de control al îndeplinirii deciziei.

Obiectivul principal al gestionării integrale este obiectivul acvatic, care include apa, terenurile acoperite cu apă, zonele şi fîşiile de protecţie a apei, sectoarele aferente suprafeţei de acumulare a apei care influenţează calitatea apei şi regimul hidrologic al obiectivului acvatic, ecosistemele naturale acvatice şi cele de lîngă apă, întregul complex de construcţii hidrotehnice şi de protecţie, precum şi infrastructura destinată furnizării apei (prizele de apă, conductele, staţiile de tratare a apei, staţiile de epurare a apelor uzate etc.).

Sistemul gestionării integrale presupune crearea bazei legislative şi normative a unei astfel de gestionări, implementarea mecanismelor de tarifare, impozitare, stimulare şi constrîngere, asigurarea accesului la informaţia veridică, supravegherea calităţii serviciilor prestate (de alimentare cu apă, de canalizare, de irigare, de drenare, de odihnă şi recreare etc.).

Sistemul gestionării integrale include elementele de ramură ale economiei naţionale şi ale sferei sociale (agricultura irigată, desecarea, piscicultura, hidroenergetica, transportul fluvial, alimentarea cu apă etc.), dependente într-o măsură mai mare de calitatea şi cantitatea resurselor de apă.

Prin gestionare integrală se presupune funcţionarea unei autorităţi unice care ar întruni toate funcţiile statului de gestionare a resurselor de apă şi ar îndeplini rolul de coordonator în elaborarea şi implementarea politicii naţionale în domeniul resurselor de apă.

Obiectivul prioritar al gestionării integrale trebuie să devină menţinerea, iar în perspectivă şi îmbunătăţirea stării obiectivelor acvatice în scopul asigurării unei dezvoltări stabile a generaţiilor prezente şi a celor viitoare.

Gestionarea democratică, care presupune că în procesul de gestionare sînt antrenate toate părţile cointeresate, inclusiv statul, agenţii economici, autorităţile administraţiei publice şi societatea în ansamblu, prin intermediul sistemului de consultări prealabile şi de elaborare a unei decizii consensuale. Părţile antrenate în procesul de gestionare îşi asumă anumite obligaţii şi responsabilităţi în vederea îndeplinirii deciziei elaborate în comun privind folosirea şi protecţia apelor, prevenirea impactului negativ al acestora.

Prin gestionare democratică se înţelege, de asemenea, că statul, prin pîrghii legislative şi de drept, determină anticipat cadrul influenţei posibile a părţilor antrenate în procesul de luare a deciziilor. În afară de aceasta, prin gestionare democratică se înţelege transparenţa în informaţia necesară pentru elaborarea de decizii, în procesul propriu-zis de elaborare a deciziilor, în comunicările privind decizia luată, privind zonele de responsabilitate ale tuturor părţilor antrenate, privind controlul asupra executării deciziilor.

Gestionarea bazinelor hidrografice, care presupune că toate planurile, deciziile şi măsurile concrete privind folosirea şi protecţia apei, privind evitarea impactului negativ al acesteia se întocmesc şi se execută pentru teritoriile din bazinele hidrografice, care reprezintă un spaţiu geosistematic şi economic unic, ce include suprafaţa de acumulare a apei, reţeaua de rîuri şi lacuri, straturile acvifere, complexele geologice care cuprind apele subterane şi zonele de schimb al apei naturale cu cea de origine antropogenică (rezultată din captarea şi evacuarea apei), ecosistemele şi diversitatea speciilor biologice, complexul de gospodărire a apelor.

Gestionarea bazinelor hidrografice este efectuată de autoritatea abilitată cu soluţionarea problemei apelor, care adoptă decizii conform legislaţiei în vigoare, în limitele bazinului pe care îl gestionează.

Autoritatea de gestionare a bazinelor hidrografice se formează din reprezentanţi ai tuturor părţilor cointeresate (ai statului, ai agenţilor economici, ai autorităţilor publice locale, ai societăţii), care îşi asumă deplina responsabilitate pentru decizia luată şi pentru realizarea acesteia. Nici o acţiune care vizează, direct sau indirect, obiectivele acvatice şi/sau care influenţează asupra stării acestora nu poate fi realizată fără aprobarea prealabilă a autorităţii de gestionare a bazinelor hidrografice.

Alte principii. Pentru asigurarea unui management stabil al apelor, se aplică şi alte principii de gestiune, cum ar fi:

Preventivitatea, care presupune că în domeniul resurselor de apă nu vor fi întreprinse nici un fel de acţiuni sau măsuri ce ar putea avea consecinţe negative pentru sectorul acvatic şi pentru mediu în general. Acest principiu se aplică atît în etapa de planificare a unei sau altei acţiuni sau măsuri, cît şi în faza de control asupra consecinţelor. Aceasta înseamnă că părţile antrenate în procesul de luare a deciziilor şi autoritatea care ia decizia definitivă trebuie să fie informate asupra eventualelor consecinţe ecologice, sociale şi economice prin mecanismul evaluării impactului asupra mediului, iar decizia propriu-zisă trebuie să se adopte în baza analizei riscului.

Principiul preventivităţii presupune că unul din elementele care va sta la baza luării deciziei trebuie să fie un program bine întocmit de monitorizare a consecinţelor. În contextul principiului preventivităţii, pentru factorii poluatori ai mediului acvatic aceasta înseamnă că eficienţa procedurilor de control şi de sancţionare pentru încălcări trebuie sporită cu reducerea concomitentă a listei parametrilor de control al calităţii apelor captate după poluanţii prioritari şi poluanţii care au tendinţa de a-şi mări concentraţia în mediul acvatic.

Folosirea raţională a resurselor, care prevede stimularea folosirii resurselor de apă şi a resurselor energetice legate de acestea, în volumul în care beneficiarul de folosinţă a apei este cointeresat şi al cărui cost acesta este în stare să-l suporte, reducerea pierderilor neproductive de apă şi de energie electrică pe parcursul ciclului deplin de la captarea din sursă (tratarea, transportul, distribuirea, evacuarea, epurarea), pînă la folosirea apelor uzate. Acest principiu prevede, de asemenea, stimularea aplicării unor astfel de tehnologii care să asigure cheltuieli minime de orice resurse la o unitate de producţie fabricată sau la un serviciu prestat.

Prevenirea poluării, care este orientată, în primul rînd, spre stimularea unei noi abordări a procesului de producţie, ce reduce emisia în mediul acvatic a elementelor toxice şi periculoase (cancerogene, mutagene, rezistente etc.) şi a amestecurilor acestora prin implementarea tehnologiilor cu puţine deşeuri şi fără deşeuri, în al doilea rînd, spre creşterea cointeresării economice în utilizarea repetată a deşeurilor biodegradate, în al treilea rînd, spre susţinerea planificată a construcţiilor hidrotehnice ce nu ar admite sporirea riscului în cazul deteriorării lor accidentale.

Reversibilitatea, care prevede că realizarea şi eficienţa oricăror planuri şi măsuri concrete în

sectorul acvatic trebuie să fie monitorizate şi corectate în măsura necesităţii. Totodată, acest principiu prevede protecţia adecvată a surselor de apă (apelor arteziene) irecuperabile sau care se recuperează lent, a florei şi faunei rare şi aflate pe cale de dispariţie ce populează apele şi teritoriile aferente, precum şi a habitatului natural.

Aplicarea plăţilor pentru folosirea şi degradarea resurselor de apă, care prevede că folosirea apei pentru orice necesităţi sociale şi economice se efectuează în bază de plăţi specifice, beneficiarul de folosinţă a resurselor de apă fiind obligat, totodată, să achite pe deplin costul apei folosite, ţinîndu-se cont de cantitatea şi calitatea ei reală, de valoarea ei naţională, precum şi de gradul de influenţă asupra altor beneficiari în cazul folosirii în comun a resurselor de apă. În plus, acest principiu prevede că atît beneficiarul, cît şi poluatorul mediului acvatic, precum şi orice persoană fizică şi juridică care a contribuit la degradarea resurselor de apă (obiectivelor acvatice), sînt obligaţi să compenseze toate prejudiciile pe care le cauzează la folosirea apei (obiectivului acvatic), la poluarea acesteia sau la desfăşurarea oricărei alte activităţi. Acest principiu presupune, de asemenea, diferenţierea teritorială a tarifelor la apă, măsuri stimulatorii, plăţi şi sancţiuni suplimentare pentru poluare.

Testarea pilot, care prevede că orice modificare a legilor şi regulamentelor, a metodelor de gestionare, a tehnologiilor etc. trebuie testată, dacă este posibil şi raţional, în termene reale, în calitate de proiect-pilot într-un spaţiu limitat şi numai după analiza rezultatelor obţinute se va lua decizia privind implementarea definitivă a modificării în cauză.

Politica naţională în domeniul relaţiilor acvatice

1. Relaţiile acvatice

Politica naţională în domeniul relaţiilor acvatice se bazează pe exclusivitatea dreptului de proprietate al statului asupra resurselor de apă de suprafaţă şi subterane. Relaţiile ce apar în problemele folosirii apelor între stat şi beneficiarii de folosinţă a apei, precum şi între înşişi beneficiari sînt reglementate în baza legislaţiei în vigoare şi a altor acte normative.

Statul stabileşte regimul juridic de gestionare a apelor, creează structura organizatorică a gestionării cu scopul de a asigura folosirea raţională a apelor, protecţia acestora împotriva poluării, realizează măsuri de prevenire a poluării, reglementează relaţiile funciare, sociale, economice şi cele legate de exploatarea subsolului, de protecţia mediului, măsuri importante pentru starea apelor. Politica în domeniul resurselor de apă este orientată, în primul rînd, spre crearea de condiţii sănătoase şi inofensive pentru viaţa omului.

Resursele naturale de apă sînt alcătuite din obiective acvatice separate şi se află în conexiune hidraulică nemijlocită. Obiectiv acvatic poate fi un curs de apă sau un sector al acestuia, un lac, un iaz, un bazin de acumulare, straturile acvifere. Ciclurile acvatice naturale, în limitele obiectivelor acvatice, pot fi slabe, moderate sau modificate temeinic de către om.

După ce resursa de apă este scoasă din obiectivul acvatic, apa intră în ciclul acvatic artificial şi poate deveni categorie economică (marfă) în cazul cînd este vîndută unui terţ.

Obiectivul principal al gestionării de către stat este obiectivul acvatic în toată complexitatea şi integritatea acestuia, care include apele, solurile, rocile care conţin apă, zonele de protecţie a apei, ecosistemele acvatice şi cele de lîngă apă, infrastuctura hidrotehnică.

Statul, pe lîngă faptul că gestionează într-un anumit mod ciclurile acvatice naturale, îşi asumă, de

asemenea, dreptul de a gestiona apa drept categorie economică. În acest caz, gestionarea se limitează la complexul de mecanisme de stimulare sau delimitare a folosirii apei ca marfă, de reglare a folosirii raţionale a apei, de introducere a restricţiilor antimonopoliste, de protecţie de către stat a consumatorilor de apă.

2. Folosirea apelor

Resursele de apă sau obiectivele acvatice pot fi transmise în folosinţă persoanelor fizice şi juridice în condiţii concrete şi în termenele stabilite. Dreptul de folosinţă a apelor se bazează pe următoarele principii:

- trecerea cheltuielilor pentru întreţinerea obiectivelor acvatice pe seama beneficiarilor de folosinţă a apei;

- compensarea de către beneficiari a tuturor cheltuielilor pentru prelevarea, redistribuirea şi epuizarea atît a resurselor de apă, cît şi a altor resurse naturale implicate în ciclul acvatic (solul, zăcămintele, resursele biologice).

În acest scop statul efectuează descentralizarea pe etape a sistemului de gestionare, cu eliberarea sa treptată de cheltuielile de exploatare a obiectivelor acvatice. Totodată, statul participă la formarea politicii naţionale şi a politicii de gestionare a bazinelor hidrografice, la planificarea îndeplinirii acestora, la reglementarea relaţiilor social-economice ce apar şi la susţinerea financiară a direcţiilor prioritare de dezvoltare a gospodăriei apelor.

3. Asigurarea cu apă a populaţiei

Asigurarea populaţiei cu apă de calitate este una din direcţiile prioritare ale politicii statului în domeniu. În primul rînd, statul garantează respectarea standardului calităţii apei potabile (pentru sistemele urbane centralizate de aprovizionare cu apă) şi îmbunătăţirea treptată a calităţii ei în localităţile rurale şi în oraşele care nu au sisteme centralizate de alimentare cu apă. În perspectivă, conform Constituţiei Republicii Moldova, trebuie să fie garantat accesul întregii populaţii la apa potabilă de calitate.

În ceea ce priveşte cantitatea apei potabile ce corespunde standardului, statul este orientat spre asigurarea populaţiei cu apă potabilă în limitele normelor fiziologice şi sanitare. Furnizarea către populaţie a unei cantităţi de apă potabilă peste normele menţionate sau a unei cantităţi de apă de altă calitate constituie obiectul acordurilor şi relaţiilor economice dintre populaţie (beneficiari) şi furnizorul de apă.

4. Asigurarea cu apă a economiei naţionale

Statul promovează politica de asigurare continuă cu resurse de apă a tuturor ramurilor economiei naţionale, a agenţilor economici, indiferent de forma de proprietate, cu condiţia că:

- se menţine echilibrul resurselor de apă;

- se garantează recuperarea eventualelor pagube pentru degradarea resurselor de apă;

- nu se aduc pagube (sau pagubele se compensează pe deplin) altor medii naturale (solului, subsolului, atmosferei), ecosistemelor naturale şi gospodăreşti (pădurilor, terenurilor agricole, teritoriilor construite etc.), precum şi infrastructurii şi valorii sociale a teritoriilor;

- volumul consumului de apă este obiectul planificării integrale şi al acordurilor la nivel de bazine

hidrografice;

- se aplică tehnologii resurso- şi energoeconome;

- se respectă legislaţia cu privire la protecţia naturii, precum şi altă legislaţie.

Statul promovează principiul planificării integrale pe termen lung a folosirii resurselor de apă, în limitele bazinelor hidrografice, ţinînd cont de interesele tuturor beneficiarilor de folosinţă a apei, şi numai în baza deciziei autorităţilor de gestionare a bazinelor hidrografice, coordonate cu autoritatea publică de gestionare a resurselor de apă.

5. Folosirea obiectivelor acvatice în scopuri hidroenergetice,

piscicole, de irigare şi de transport

Statul reglementează folosirea obiectivelor acvatice în scopuri hidroenergetice, piscicole, de irigare şi de transport în direcţia sporirii avantajelor de la resursele de apă. Aceasta înseamnă că la transmiterea obiectivelor acvatice pentru aceste scopuri în folosinţă concesională se stipulează condiţiile de folosinţă comună, de la care concesionarul, în calitate de beneficiar primar de folosinţă a resurselor de apă, poate realiza un venit suplimentar (alimentarea cu apă, recepţionarea apelor uzate, pescuitul amator şi pescuitul altor organisme acvatice, utilizarea gospodărească a piesajelor şi ecosistemelor naturale şi antropogene acvatice şi de lîngă apă, utilizarea zonelor de protecţie a apelor etc.).

Statul stabileşte cerinţele minime şi proporţiile folosinţei comune, precum şi complexul de măsuri de protecţie a naturii, pe care concesionarul este obligat să le execute. Concesionarul are dreptul să introducă cerinţe mai stricte faţă de beneficiarii de folosinţă secundară a resurselor de apă.

6. Folosirea obiectivelor acvatice în scopuri de odihnă şi recreare

Statul garantează accesul liber al populaţiei la obiectivele acvatice destinate odihnei şi recreării. În aceste scopuri se elaborează programul de stat general de folosire a resurselor de apă în această direcţie.

Statul stimulează dezvoltarea infrastructurii de odihnă şi recreare (drumurilor, campingurilor, parcărilor, locurilor de primire a hranei, zonelor de amplasare a turiştilor neorganizaţi, debarcaderelor, plajelor etc.) la obiectivele acvatice destinate odihnei şi recreării, antrenînd în acest scop capitalul particular. Serviciul de recreare este obiectul relaţiilor economice dintre proprietarii infrastructurii şi vizitatorii obiectivelor acvatice. Totodată, statul garantează anumite posibilităţi de recreare pentru păturile defavorizate ale populaţiei, în special prin dezvoltarea infrastructurii de recreare particulare.

Pentru obiectivele acvatice transmise în folosinţă concesională în alte scopuri decît cele de recreare, statul stabileşte mărimea sarcinii recreative, pe care concesionarul este obligat să o garanteze.

7. Standarde şi cerinţe faţă de calitatea apei

În domeniul standardelor calităţii apei potabile, politica statului se bazează pe principiul dependenţei rentabilităţii serviciilor acvatice de respectarea standardelor în îmbinare cu controlul strict de stat şi public (din partea beneficiarilor de folosinţă a apei) asupra respectării lor.

În problema indicilor de control (parametri, periodicitate, metode de control etc.) al calităţii apei potabile, direcţia primordială este aducerea standardelor naţionale în concordanţă cu cerinţele Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii. Următorul pas este analiza complexă a posibilităţii de a aplica în Republica Moldova concepţiile Comunităţii Europene privind calitatea apei potabile şi elaborarea strategiei naţionale a implementării în perspectivă a acestor concepţii.

În contextul cerinţelor faţă de calitatea primară a apei sau al criteriilor calităţii sursei de apă pentru alimentarea cu apă potabilă, pentru aprovizionarea cu apă a ramurilor economiei, pentru irigare, piscicultură, odihnă şi recreare, direcţia prioritară este analiza posibilităţii de a aplica în Republica Moldova concepţiile internaţionale, inclusiv ale Comunităţii Europene, pentru elaborarea strategiei naţionale a implementării lor în perspectivă.

În ceea ce priveşte cerinţele faţă de calitatea mediului acvatic şi a celui de lîngă apă pentru conservarea ecosistemelor, politica statului este orientată spre elaborarea principiilor naţionale privind determinarea cerinţelor faţă de calitatea mediului acvatic pentru ecosistemele acvatice (rîuri şi lacuri) şi de lîngă apă (mlaştini, păduri de luncă), speciilor de plante şi animale ocrotite în mod prioritar, ţinîndu-se cont de clasificarea ecologică a obiectivelor acvatice şi de cerinţele stabilite faţă de calitatea mediului acvatic (natural) pentru ecosisteme.

8. Planificarea dezvoltării serviciilor comunale de alimentare cu apă şi canalizare

Principiul de bază al planificării dezvoltării serviciilor de alimentare cu apă şi canalizare constă în faptul că beneficiarul proiectului determină singur proporţia (de exemplu, volumul consumului de apă) şi componentele principiale ale infrastructurii în funcţie de posibilităţile sale financiar-economice. Proiectantul îl ajută să elaboreze variantele executării tehnice şi determină cheltuielile capitale şi de exploatare respective. Concomitent şi independent de proporţiile proiectului se exercită evaluarea ecologică prealabilă a eventualului impact asupra mediului al tuturor variantelor tehnice propuse, inclusiv al consecinţelor pozitive şi negative ale proiectului asupra tuturor componentelor naturale, ecologice şi sociale.

Documentaţia se transmite spre examinare autorităţii publice de gestionare a resurselor de apă care, în cazul cînd realizarea proiectului presupune un impact negativ serios asupra mediului, adoptă o decizie privind necesitatea efectuării unui studiu amplu pe marginea evaluării impactului asupra mediului, ţinerii unor audieri publice şi elaborării unui sistem de monitorizare a consecinţelor. Rezultatele controlului prealabil sau ale investigaţiei depline privind evaluarea impactului asupra mediului nu constituie temei pentru suspendarea de către stat a proiectului, dacă realizarea acestuia nu are un impact negativ serios şi dacă beneficiarul asigură compensarea totală a tuturor pagubelor posibile şi finanţează programul de monitorizare a consecinţelor, executat de experţi independenţi. Aceste rezultate sînt doar unul din factorii-cheie în luarea de către beneficiar a deciziei privind executarea în continuare a proiectului şi asumarea riscului compensării eventualelor consecinţe negative pentru mediu (ambianţa naturală, ecologică şi socială).

Pentru asigurarea dezvoltării infrastructurii acvatice comunale, statul promovează politica de renunţare la normele rigide de consum al apei, de coordonare a sistemului antiincendiar cu sistemul de alimentare cu apă potabilă, de respectare strictă a cerinţelor faţă de epurarea apelor uzate, de standardizare a instalaţiilor tehnice, a construcţiilor etc. Totodată, statul determină cerinţele minime faţă de cantitatea şi calitatea apei garantate pentru populaţie, impune îndeplinirea cerinţelor diferenţiate (în funcţie de starea obiectivului acvatic) la epurarea apelor uzate, asigurarea stabilităţii funcţionării infrastructurii pe parcursul întregului termen de funcţionare a ei, securităţii în exploatare, economiei de resurse energetice, de apă, siguranţei pentru sănătatea personalului, populaţiei şi mediului.

9. Menţinerea infrastructurii acvatice comunale existente

Politica de stat în domeniul menţinerii sistemelor comunale de alimentare cu apă prevede continuarea reformării acestora prin:

- descentralizarea gestionării sistemelor de alimentare cu apă şi de canalizare prin transmiterea împuternicirilor şi a funcţiilor respective structurilor administraţiei publice locale şi consolidarea potenţialului de gestionare a acestora;

- reformarea serviciilor de alimentare cu apă şi canalizare în regii autonome, care activează pe bază comercială sub supravegherea strictă a autorităţilor publice;

- antrenarea beneficiarilor la participarea nemijlocită în procesul de reformare, cu asigurarea concomitentă a nivelului respectiv de protecţie a consumatorilor;

- asigurarea unui sistem financiar stabil al serviciilor de alimentare cu apă şi de canalizare, care să acopere cheltuielile pentru exploatare, deservire tehnică şi modernizare, luînd în considerare interesele păturilor sociale cu venituri mici şi neprotejate;

- crearea de condiţii pentru participarea sectorului privat la gestionarea şi dezvoltarea infrastructurii acvatice comunale;

- crearea unui sistem de stimulare, care să contribuie la menţinerea activităţii serviciilor de alimentare cu apă pentru a garanta calitatea apei potabile conform normelor sanitaro-epidemiologice;

- distribuirea prioritară a mijloacelor pentru modernizarea instalaţiilor şi a sistemelor de alimentare cu apă, cu scopul de a asigura volumul real de consum de apă şi aplicarea tehnologiilor resurso- şi energoeconome;

- aducerea sistemelor de canalizare în conformitate cu consumul de apă real şi optimizarea tehnologiilor de epurare a apelor uzate;

- modificarea sistemului de normare a deversărilor, ce ar permite aplicarea normelor diferenţiate de deversare în funcţie de regiune, de starea obiectivului acvatic, ar contribui la extinderea sistemelor ieftine şi energoeconome de epurare a apelor uzate.

10. Îmbunătăţirea alimentării cu apă potabilă şi a stării

sanitare a localităţilor rurale

Conştientizînd că în perioada de referinţă nu este posibil de a obţine garanţii totale de asigurare a populaţiei rurale cu apă potabilă de calitate şi de a soluţiona pe deplin problema îmbunătăţirii stării sanitare a localităţilor rurale, politica de stat prevede:

- stimularea oricărei îmbunătăţiri a calităţii apei folosite în scopuri potabile şi în serviciul acvatic comunal;

- învestirea localităţilor rurale cu dreptul de a elabora, în coordonare cu organele competente, programe de îmbunătăţire a calităţii apei potabile şi de a selecta pentru aceasta surse locale de apă;

- admiterea dezvoltării treptate a sistemelor de alimentare cu apă, care să prevadă asigurarea cu apă de calitate numai a unei părţi a populaţiei, sau asigurarea cu apă de calitate îmbunătăţită,

comparativ cu cea din fîntîni, cu o perspectivă clară de aducere a ei pînă la calitatea prevăzută de standard;

- crearea de condiţii pentru funcţionarea stabilă a sistemelor de alimentare cu apă pe principiile antrenării beneficiarilor la luarea de decizii, transparenţei, acoperirii integrale de către populaţia din localităţile rurale a cheltuielilor pentru serviciul acvatic, intensificării rolului autorităţilor administraţiei publice locale;

- introducerea temporară a unui sistem flexibil de cerinţe faţă de epurarea apelor uzate, care ar permite dezvoltarea treptată a sistemelor de canalizare, cu utilizarea tehnologiilor ieftine, acceptabile din punct de vedere financiar şi tehnic pentru localităţile rurale, ce nu necesită resurse energetice mari şi personal de înaltă calificare;

- crearea de condiţii pentru îmbunătăţirea managementului deşeurilor sectorului zootehnic prin construcţia de terenuri intergospodăreşti de colectare a deşeurilor, de transportare a acestora pe poligoanele colective de prelucrare, prin înapoierea către ţărani a deşeurilor prelucrate sub formă de îngrăşăminte organice;

- atragerea capitalului străin sub formă de granturi, capitalului particular şi asigurarea asistenţei tehnice necesare pentru realizarea programelor de ameliorare a stării sanitare a localităţilor rurale.

11. Irigaţia

În domeniul irigaţiei, statul promovează politica de asigurare a securităţii alimentare a ţării şi de creare a condiţiilor pentru ridicarea bunăstării populaţiei.

Pentru asigurarea securităţii alimentare a ţării, statul creează un complex de condiţii care permit, chiar şi în anii secetoşi, de a obţine recolte stabile ale principalelor culturi agricole, suficiente pentru satisfacerea necesităţilor ţării şi pentru exportul minim necesar de producţie agricolă. Pentru aceasta, în primul rînd se determină minimul de producţie agricolă, care trebuie obţinută cu ajutorul irigaţiei, în plus la recolta obţinută în Moldova în anii critici pe terenurile neirigabile. Pornind de la aceasta, se determină cele mai rentabile masive de irigare şi suprafeţele care necesită irigare. Numai pentru beneficiarii funciari care au terenuri pe astfel de masive şi sînt uniţi în asociaţii ale beneficiarilor de folosinţă a apei, statul promovează politica de stimulare a aplicării irigaţiei prin acordarea de privilegii şi garantarea comercializării recoltei.

Pentru activitatea garantată a sistemelor de irigaţie existente, potenţial rentabile şi acceptabile din punct de vedere tehnic, trebuie să fie stabilită pentru fiecare sistem o normă minimă justificată de apă pentru irigare. Totodată, această normă nu trebuie neapărat să corespundă regimului optimal de udare a întregului masiv irigat. Norma minimă de apă trebuie să asigure nivelul minim al rentabilităţii sistemului de irigaţie şi trebuie să devină una din stipulările contractului dintre furnizorul de apă şi beneficiar în persoana asociaţiei beneficiarilor de folosinţă a apei. Beneficiarul este obligat să achite anual în prealabil, în bani sau în natură, costul minimal al cheltuielilor pentru irigaţie.

Statul creează un parc suplimentar al modulelor indigene mobile de irigaţie ce pot fi date în arendă sezonieră producătorilor agricoli care au terenuri neirigabile, cu condiţia că aceştia garantează restituirea tehnicii şi deţin certificat pentru dreptul de a practica agricultura irigabilă.

Pentru producătorii agricoli care au sectoare pe terenuri neirigabile, statul aplică principiul aprobării, ce permite practicarea agriculturii irigabile cu condiţia respectării normelor tehnologice, conservării fertilităţii solului, fără a provoca daune mediului şi certificării beneficiarilor de folosinţă

a apei.

În acest scop, una din direcţiile prioritare în irigaţie este elaborarea regulamentului "irigaţia mică", care trebuie să cuprindă probleme organizatorice (proceduri de proiectare, coordonare, obţinere a permiselor etc.), tehnico-tehnologice (un set de cerinţe tehnice faţă de instalaţii, hărţi tehnologice etc.), de calificare (nivelul necesar de pregătire), juridice şi altele (de exemplu, în domeniul evidenţei, asistenţei consultative etc.).

Trebuie elaborate criterii ale aprecierii calităţii sursei de apă, care ar admite folosirea în irigaţie a apei ce corespunde diferitelor standarde ale calităţii, în dependenţă de tipul sursei. Standarde mai puţin stricte ale calităţii pot fi elaborate în "irigaţia mică" şi pentru irigarea cu apă mineralizată, cu condiţia obligatorie de păstrare a fertilităţii solului. Pentru aceasta pot fi stabilite diferite norme cantitative de irigare cu apă de calitate diferită, precum şi perioadele de utilizare obligatorie a terenurilor neirigabile în perioada curăţării stratului de sol.

Obţinerea de către beneficiarii funciari, după pregătirea lor teoretică şi practică stabilită, a certificatului pentru dreptul de a practica agricultura irigabilă va permite a ridica nivelul general de instruire al ţăranilor în domeniul agriculturii şi de a ţine evidenţa şi controlul dezvoltării "irigaţiei mici".

12. Desecarea

Politica de stat în domeniul desecării terenurilor este orientată spre transmiterea către beneficiarii funciari a dreptului de a se decide asupra modului de folosire a terenurilor desecate. Statul îşi asumă obligaţia de a acorda asistenţă consultativă localităţilor rurale care au terenuri desecate şi supuse inundaţiilor din cauza degradării infrastructurii de drenare, ca acestea să poată elabora variante alternative de folosire a terenurilor (în calitate de păşuni, zone de protecţie, zone de odihnă, de vînătoare etc.). Pentru localităţile rurale în care peste de 50% din terenuri sînt desecate şi în care beneficiarii funciari s-au unit în asociaţii ale beneficiarilor de folosinţă a apei cu scopul de a folosi terenurile desecate pentru producţia agricolă, statul asigură acoperirea cheltuielilor de pompare a apelor drenate şi menţinerea canalelor magistrale, cu condiţia că asociaţia beneficiarilor de folosinţă a apei va aduce reţeaua colectoare în starea tehnică necesară şi va îndeplini măsurile necesare de ameliorare agrotehnică. În perspectivă, asociaţia beneficiarilor de folosinţă a apei va asigura acoperirea integrală a cheltuielilor pentru exploatarea şi menţinerea pe terenurile desecate a infrastructurii de drenare.

13. Susţinerea şi dezvoltarea hidroenergeticii

Politica de stat în acest domeniu este orientată spre evaluarea complexităţii şi eficacităţii folosirii resurselor hidrologice existente în ţară şi căutarea de rezerve pentru sporirea producţiei de energie electrică. Eforturile pot fi orientate spre optimizarea şi sporirea randamentului nodurilor hidrotehnice mari cu elaborarea concomitentă a planurilor de folosire multifuncţională a volumului de apă regularizat.

Pentru îndeplinirea programelor energetice locale, statul acordă asistenţă consultativă localităţilor rurale în ceea ce priveşte posibilitatea folosirii cursurilor rîurilor mici în vederea producerii de energie electrică şi atragerea investiţiilor de capital străin şi particular.

14. Politica transfrontalieră în domeniul resurselor de apă

Politica de stat în acest domeniu este orientată spre participarea Republicii Moldova la principalele acorduri internaţionale şi bilaterale, ce au importanţă pentru ţară, în problemele managementului resurselor de apă, cu creşterea concomitentă a rolului şi competenţei Republicii Moldova în relaţiile acvatice internaţionale. În prezent se creează condiţii pentru ca autorităţile de gestionare a bazinelor hidrografice să poată evolua în calitate de subiecte ale relaţiilor internaţionale în limitele bazinelor fluviale şi să aibă responsabilităţi faţă de comunitatea internaţională pentru starea resurselor de apă pe teritoriul lor.

Tendinţele principale ale concepţiilor internaţionale în domeniul gestionării şi protecţiei resurselor de apă trebuie evaluate în ce priveşte admisibilitatea şi realizarea lor în Republica Moldova, trebuie elaborate planuri de implementare treptată a lor în condiţiile naţionale specifice. În acest scop sînt antrenate la maximum structurile financiare şi consultanţii internaţionali.

Poziţia şi rolul Republicii Moldova în managementul apei rîurilor Prut şi Nistru trebuie să fie bazate pe un fundament pragmatic, care să aducă avantaje maxime în domeniul folosirii resurselor acestor rîuri.

15. Investiţiile

În ceea ce priveşte proiectele finanţate din credite şi granturi, acordate de către structurile financiare internaţionale, politica de stat se bazează pe cerinţa ca acestea să prevadă crearea de condiţii pentru o gestionare stabilă a investiţiilor capitale, formarea unei structuri organizatorice eficiente de reciclare a cadrelor, ţinînd cont de programul de combatere a sărăciei. Pentru mărirea eficacităţii ajutorului financiar internaţional, autoritatea publică de gestionare a resurselor de apă efectuează coordonarea tuturor proiectelor care au tangenţă cu sectorul acvatic. Statul asigură căutarea de surse externe de finanţare, în primul rînd pentru realizarea testării pilot.

16. Monitorizarea şi managementul informaţional

Politica de stat în acest domeniu se bazează pe managementul informaţional adecvat, care stă la baza luării tuturor deciziilor, şi este îndreptată spre crearea unui sistem al managementului informaţional integrat şi transparent, concentrat în autorităţile de gestionare a bazinelor hidrografice şi în autoritatea publică de gestionare a resurselor de apă.

Statul repartizează cheltuielile pentru realizarea monitorizării prin optimizarea, în funcţie de scopuri, a reţelei de monitorizare a mediului acvatic şi prin elaborarea unui sistem de monitorizare locală (a obiectivelor, proiectelor, planurilor etc.), finanţată din contul agenţilor economici sau al investitorilor. Monitorizarea se efectuează de către specialişti care dispun de licenţa respectivă şi care sînt responsabili în faţa statului pentru veridicitatea informaţiei.

17. Structura instituţională

Politica de stat în domeniul instituţional este orientată spre crearea unei autorităţi unice abilitate cu funcţii de gestiune a resurselor de apă ca structură principală în acest domeniu şi care soluţionează problemele resurselor de apă de importanţă naţională. Gestiunea resurselor de apă în limitele bazinelor rîurilor se transferă autorităţii de gestionare a bazinelor hidrografice care este organul autorităţii publice de gestionare a resurselor de apă, din care fac parte reprezentanţi ai tuturor părţilor cointeresate.

Exploatarea resurselor de apă, care necesită o gestiune colectivă în teritoriu (în cazul irigaţiei, desecării, alimentării cu apă) se efectuează prin asociaţiile beneficiarilor de folosinţă a apei sau prin structuri analogice, a căror creare este stimulată de stat, cu aplicarea instrumentelor economice şi financiare.

Agenţii economici care intră în relaţii acvatice şi sînt cointeresaţi în folosirea resurselor de apă gestionează apele în limitele ciclului acvatic artificial al acestora, cu garanţia compensării tuturor pagubelor pe care ei le pot provoca ciclurilor acvatice naturale şi terţilor în procesul activităţii.

18. Dezvoltarea potenţialului uman şi a ştiinţei

Politica de stat în acest domeniu este orientată spre sporirea rolului omului ca beneficiar al bunurilor mediului acvatic, bunuri care fac obiectul relaţiilor economice. De aceea se prevede sporirea rolului potenţialului uman la toate nivelurile (naţional, local, familial), gestionarea stabilă a apelor prin antrenarea beneficiarilor la luarea de decizii şi la repartizarea între ei a tuturor cheltuielilor.

Ştiinţa contribuie la formarea acestui potenţial, de aceea statul asigură o creştere continuă a rolului ei în dezvoltarea sectorului acvatic şi garantează susţinerea ştiinţifică a soluţionării problemelor prioritare din domeniul resurselor de apă.

19. Prevenirea impactului negativ al apelor

Politica naţională în domeniul resurselor de apă este orientată spre menţinerea nivelului de risc existent al impactului apelor (inundaţii, subinundaţii, alunecări de teren, tasare a terenului, eroziune a solului, spălare a malurilor, secetă). În acest scop, statul prevede finanţarea, în comun cu autorităţile publice locale şi cu antrenarea agenţilor economici cointeresaţi, a programelor de refacere a construcţiilor hidrotehnice (îndiguiri, baraje, construcţii hidrotehnice etc.) care se află într-o stare critică şi care pot prezenta un grad sporit de risc.

Totodată, statul creează o bază durabilă administrativă, economică şi de drept pentru prevenirea riscurilor existente şi neadmiterea unor riscuri suplimentare prin perfecţionarea legislaţiei, elaborarea unor recomandări ştiinţifico-practice, reglementarea activităţii de proiectare şi oferirea de terenuri pentru construcţii noi, delimitarea zonelor de risc, intensificarea rolului administraţiei publice locale, sporirea gradului de instruire, de informare şi de pregătire a societăţii pentru eventualele situaţii excepţionale.

Concomitent se creează un sistem de asigurare contra impactului negativ al apelor, care ulterior ar exclude necesitatea compensării din contul statului a prejudiciilor cauzate.

În perspectivă va fi necesar de a trece la sistemul dirijării eficiente a riscurilor, cu participarea autorităţii publice de gestionare a resurselor de apă.

20. Politica în domeniul legislaţiei

Reformele social-economice care au loc în ţară, tranziţia la relaţiile caracteristice economiei de piaţă, răspîndirea largă a dreptului de proprietate privată condiţionează necesitatea modificării legislaţiei acvatice în vigoare, în scopul:

- apropierii acesteia de condiţiile reale;

- atribuirii acesteia a unui caracter integral şi democratic;

- sporirii caracterului ei realizabil.

Fiind pe cale de integrare în Comunitatea Europeană, Republica Moldova urmează să aducă baza naţională legislativă în concordanţă cu principiile şi cerinţele internaţionale, luînd în considerare

specificul ţării.

Reformarea cadrului legislativ este pasul primordial şi prioritatea fundamentală a statului, fapt ce va permite ulterior a trece la gestionarea stabilă a resurselor de apă.

Direcţiile principale ale perfecţionării bazei legislative sînt:

a) crearea unei baze legislative pentru funcţionarea eficientă a autorităţii publice de gestionare a resurselor de apă;

b) trecerea la managementul integral al ciclurilor naturale şi artificiale ale apelor;

c) crearea de condiţii pentru democratizarea gestionării apelor;

d) descentralizarea gestionării apei prin transmiterea către autorităţile de gestionare a bazinelor hidrografice a anumitor funcţii în domeniul acvatic în limitele acestor bazine şi prin stimularea creării de asociaţii ale beneficiarilor de folosinţă a apei, care îşi desfăşoară activitatea pe bază democratică cu scopul de a satisface interesele particulare în îmbinare cu interesele publice;

e) crearea de condiţii pentru trecerea la managementul resurselor de apă în corespundere cu politica naţională în domeniul resurselor de apă, cu planurile naţionale şi planurile de gestionare a bazinelor rîurilor;

f) coordonarea managementului apelor ţinîndu-se cont de interesele comunităţii internaţionale şi ale ţărilor limitrofe;

g) exercitarea dreptului de folosinţă a obiectivelor acvatice şi a resurselor de apă în baza licenţei şi a contractului de concesiune, ce prevede participarea beneficiarilor de folosinţă a apei la întreţinerea obiectivului acvatic şi acoperirea tuturor cheltuielilor de către aceştia;

h) trecerea la tarife diferenţiate de achitare a plăţii pentru apă, pentru degradarea resurselor de apă şi a altor resurse naturale ce au tangenţă cu apa, bazate pe principiul restabilirii totale a cheltuielilor pentru întreţinerea, exploatarea, restabilirea şi dezvoltarea lor;

i) crearea mecanismului de distribuire specială şi stimulatorie a mijloacelor (plăţi, amenzi, mijloace bugetare, credite, donaţii etc.) şi de utilizare integrală a lor pentru întreţinerea şi dezvoltarea gospodăriei apelor;

j) determinarea exactă a obiectivului acvatic ca obiect de gestionare şi obiect de posesie, cu luarea în considerare a suprafeţei terestre şi a rocilor saturate cu apă (pentru apele subterane), a suprafeţei active a bazinului hidrografic, a zonelor de protecţie a apelor şi a ecosistemelor;

k) determinarea capacităţii juridice a beneficiarilor de folosinţă a apei, pornind de la posibilităţile lor reale de a realiza obligaţii privind întreţinerea obiectivelor acvatice şi a purta răspundere pentru starea acestora;

l) atribuirea unui statut mai real şi mai accesibil standardelor, normativelor, regulamentelor etc.

Direcţiile principale ale perfecţionării legislaţiei în problemele protecţiei şi folosirii resurselor de apă vizează Codul apelor ca lege fundamentală cu privire la relaţiile acvatice. Adoptarea unei noi legi a apelor este dictată de necesitatea elaborării unui act juridic, care va conţine norme juridice cu acţiune directă şi care va scuti Guvernul de necesitatea adoptării unor acte normative suplimentare în scopul completării posibilelor pete albe pe tărîmul legislativ.

Pentru asigurarea protecţiei teritoriilor de impactul negativ al apelor este necesar de a elabora normative tehnice şi îndrumări metodice în vederea întreţinerii, exploatării şi supravegherii construcţiilor hidrotehnice.

Una din direcţiile principale în domeniul perfecţionării legislaţiei acvatice prevede că nici un act normativ nu poate fi adoptat oficial fără a elabora asigurarea metodologică respectivă a îndeplinirii lui, fără materiale metodologice, consultative, explicative şi fără mecanisme de punere în aplicare a legislaţi